

STICHTING SAMENWERKINGSVERBAND

HOOGLAND INDIANEN SHI

NIEUWSBRIEF JUNI 2010

Beste donateurs en relaties,

Inheemse volken heroveren langzaam maar zeker zeggenschap in de Andeslanden. Hun numerieke meerderheid maakt hen tot een factor van belang in de politiek. Bovendien zijn ze steeds beter geïnformeerd over wat er in de wereld te koop is. Zelfs in het meest afgelegen bergdorp dringen de ontwikkelingen in de rest van de wereld door dankzij radio, tv en, niet te vergeten, de mobiele telefoon! Er is veel meer contact tussen stad en achterland door de grootscheepse migratie. Inheemse jongeren volgen onderwijs en gaan steeds vaker naar de universiteit.

Die kennis en informatie zorgen voor een toenemend zelfbewustzijn onder inheemse groeperingen. En daarmee is een nieuwe politieke realiteit ontstaan. Naast de middenklasse is er nu ook de inheemse beweging die roept om verandering. Samen leggen zij veel gewicht in de schaal. Politieke leiders kunnen het zich niet langer veroorloven alleen naar de elite te luisteren. Steeds vaker is dat reden om hen voortijdig naar huis te sturen. Politici die oog hebben voor de nieuwe realiteit en streven naar een eerlijker verdeling van welvaart in hun land daarentegen, kunnen rekenen op brede en langdurige steun. In Ecuador en Bolivia zijn de presidenten Correa en Morales beiden herkozen voor een tweede termijn. Dat betekent dat zij door kunnen gaan met hun hervormingen in de politiek, economie en wetgeving van hun land.

Dat leidt tot ingrijpende koerswijzigingen die ook Europa raken. Onlangs meldde een krantenbericht dat de EU vrijhandelsakkoorden heeft afgesloten met Colombia en Peru. Het échte nieuws is dat Ecuador en Bolivia hebben geweigerd die akkoorden te ondertekenen. De regering in die landen heeft geluisterd naar de inheemse organisaties die grote bezwaren hebben tegen de zogenaamde 'vrijhandel' met de EU. Voor de overgrote meerderheid van de bevolking zou die namelijk negatief uitpakken. Dat bevestigen ook Nederlandse deskundigen.

De presidenten Correa en Morales kiezen daarmee vóór de meerderheid van de bevolking en niet voor de economische elites van hun land. Een bewijs dat er een fundamentele ommezwaai aan de gang is. Meer zeggenschap voor de inheemse volken in de Andes betekent ook meer erkenning en aandacht voor hun cultuur en technologie. Fijn dat we daarbij vanuit Nederland een steuntje in de rug kunnen zijn.

In deze nieuwsbrief en het jaarverslag 2009 leest u wat de SHI dankzij uw steun heeft kunnen doen. **We danken u voor uw bijdrage in 2009 en hopen ook dit jaar weer op u te mogen rekenen.**

[Mocht U de Nieuwsbrief liever per mail ontvangen: laat dat even weten via mailadres hieronder.](#)

Lucienne Berenschot
Voorzitter SHI

Stichting Samenwerkingsverband Hoogland Indianen
Secretariaat: Postbus 263, 6700 AG Wageningen, tel 0318-430804
Website: www.hooglandindianen.nl e-mail shi@antenna.nl
Giro 470630, Rabo 336148321

Aardappelproject Huancavelica

Tarima voor opslag aardappel pootgoed in Condorpaccha

De SHI financierde het project met hulp van Impulsis. Meer informatie vindt u op onze website: www.hooglandindianen.nl/projecten

Het aardappelproject in Huancavelica, Peru, is afgerond. Paul Los en zijn team hebben in acht boerengemeenschappen nieuw pootgoed van inheemse aardappels verspreid en uitgepoot. Ook zijn betere opslagfaciliteiten geïnstalleerd. In elk dorp is samen met de bewoners één zogenaamde "tarima" gebouwd. Het project is in Peru uitgevoerd in samenwerking met het internationale aardappel instituut CIP en de Universiteit voor Ontwikkeling van de Andes.

Steun aan IECTA en Joop van Kessel

IECTA - Instituut voor Studie naar de Cultuur en Technologie van de Andes – is van oudsher een samenwerkingspartner van de SHI. Het instituut is in 1994 door o.a. Joop van Kessel opgericht om bij te dragen aan de ontwikkeling van de inheemse Andesvolken op basis van de eigen culturele identiteit en de inheemse technologie.

In 2009 kreeg IECTA te maken met financieringsproblemen als gevolg van de wereldwijde economische crisis. De SHI helpt het instituut om zijn werk voort te zetten. Met een gift van 1.500 euro aan het beurzenprogramma van IECTA kunnen twee Aymara antropologie studenten uit Puno, Perú, hun afstudeerscriptie schrijven bij IECTA. Daarnaast bemiddelde de SHI bij de stichting Terra Gelderland. Dat leidde tot een bijdrage van 6.500 euro voor IECTA.

Van Kessel is ook één van de oprichters van de SHI. Hij werkte als priester zo'n 30 jaar in het noorden van Chili, een gebied met voornamelijk Aymara bewoners. De Aymara vormen, samen met de Quechua en Urus, de oorspronkelijke bewoners die al duizenden jaren in het Andesgebied wonen. In zijn uitgestrekte parochie maakte van Kessel, die ook antropoloog is, van dichtbij kennis met de cultuur, het wereldbeeld, de kennis en technieken van de Aymara. Hij raakte diep onder de indruk. Maar ook bezorgd, want de nationale overheid en westerse ontwikkelingssamenwerking hadden weinig oog voor inheemse waarden en richtten al hun inspanningen op de vorming van de Aymara naar westerse maatstaven. Jongeren en volwassenen gingen voor studie en werk naar de stad, het platteland liep leeg. Daarmee dreigde ook de schat aan waarden, normen, kennis en kunde van de Aymara cultuur verloren te gaan.

Doel van IECTA is dat verlies tegen te gaan. Kroonjuweel van IECTA is de Bibliotheek van Andes Antropologie, die in de loop der jaren een schat aan kennis en documentatie over inheemse Andes culturen heeft verzameld (18.000 titels) en –deels on line- beschikbaar stelt (zie www.iecta.cl). De bibliotheek kent een kleine vaste staf en werkt daarnaast met Quechua en Aymara studenten.

Vrouwen in Pichuya Chico, Bolivia, beginnen weefproject

In november 2009 ontvingen wij een aanvraag voor een weefproject. In drie boerengemeenschappen in Noord Potosí, Bolivia, willen groepen vrouwen met de productie en verkoop van weefgoed extra inkomsten voor hun familie verdienen. Met financiële steun van de SHI zullen de vrouwen trainingen volgen en een gezamenlijke werkplaats inrichten met weefgetouw en andere benodigdheden.

In januari 2010 is het project gestart gegaan. De eerste berichten zijn positief. Er was zoveel belangstelling dat het project niet in drie, maar in vijf gemeenschappen van start is gegaan. Er zijn afspraken gemaakt over de interne organisatie en er is een werkplan opgesteld. Op onze website staat een verslag met enkele foto's.

Het SHI weefgoed in beeld

Weven is onlosmakelijk verbonden met de Andes. Het loopt ook als een rode draad door de geschiedenis van de SHI. Door de jaren heen hebben we veel weefprojecten in de Andes gesteund. Verschillende van onze publicaties gaan over de kunst en betekenis van het weven. En één van de eerste activiteiten was de eerlijke handel van Andes weefgoed.

Aan die periode heeft de SHI een aardige collectie weefgoed overgehouden. Die willen we ontsluiten voor een breed publiek. Een projectteam onder leiding van Laurens van der Zee, voormalig bestuurslid, is begonnen met het fotograferen en beschrijven van alle stukken.

Via de landelijke vereniging Weefnetwerk zijn enthousiaste deskundigen betrokken bij dit SHI project. Zo helpt Cora Weijsenfeld ons een goede registratie op te zetten, waarin alle informatie over de weefstukken systematisch wordt vastgelegd.

Cora is registrar voor musea van beroep en heeft weven als grote hobby. Enkele jaren geleden reisde zij naar Bolivia. Daar werd haar interesse voor Andes textiel gewekt. Cora verwerkt alle gegevens over het weefgoed: *"Het is meer werk dan ik gedacht had, maar het is wel leuk. Vooral de dagen dat het hele projectteam bij elkaar komt, zijn erg inspirerend."*

Andere leden van het projectteam zijn Wies Hoek-Reynders, Willy Kroon en Roelfien Smilde van Banden van de Andes. Zij analyseren welke technieken en materialen zijn gebruikt. Harry Wilcken verzorgt de fotografie en publicatie. Lutwich Asbreuk vertelt door wie en waar de stukken zijn gemaakt. En Joop van Kessel zal zijn antropologische kennis over de weefstukken daaraan toevoegen.

Het project zal nog enige tijd in beslag nemen. Op onze website is de voortgang te volgen en zijn de foto's te zien. Met het eindresultaat hopen we op verschillende manieren publiciteit voor de Andesculturen en natuurlijk voor de SHI te genereren. Naast publicatie in boekvorm denken we aan exposities, lezingen en artikelen in tijdschriften.

Lezingencyclus 'My tesis'

Sinds maart organiseert de SHI samen met OLAH (Organisatie voor Latijns Amerikanen in Nederland) en Studium Generale van de Wageningen Universiteit een lezingencyclus waarin Latijns-Amerikaanse studenten vertellen over het afstudeeronderzoek dat zij in hun land hebben uitgevoerd. Onderwerpen die aan bod zijn geweest zijn internationale steun aan kleine duurzame ondernemingen in Peru, de consequenties van grootschalige irrigatieprojecten in het Colca gebied (Peru), effecten van de burgeroorlog in Ayacucho (Peru) op de irrigatiesystemen, het effect van veemarkten op de kwaliteit van vlees in de Andes en de consumptie van onkruid in en rondom rijstvelden in Thailand. Maar ook de verschijning van een Spaanse vertaling van de gedichten van Maarten Toonder.

De bijeenkomsten vinden plaats in Zaal LA13, op de Lawickse Allee 13 in Wageningen. Op de website van de SHI vindt u meer informatie.

Vanaf september begint er weer een nieuwe serie voordrachten:

Vrijdag 3 september:

Pablo Laguna: het effect van de quinoa export op de boerensamenleving in het zuiden van Bolivia.

Alvaro Reyes: problemen rondom de kredietverlening aan boeren in de fruitsector in Chili.

Vrijdag 1 oktober

Sam Boering: Sincelejo (Colombia): de situatie van de boeren nú en 26 jaar geleden.

Jan Peter de Jong: 3 werelden: Cusco, totaal nieuwe visie in de archeologie

Vrijdag 5 november, dit keer in de Bieb van Wageningen!

Weefgoed uit de Andes

Mededelingen van het bestuur

María Rodriguez heeft haar functie in het bestuur neergelegd omdat zij is teruggekeerd naar Bolivia. Tom Zwollo is nieuw als vrijwilliger voor de SHI en draait sinds enkele maanden actief mee. Tom is afgestudeerd antropoloog en heeft enkele jaren in Bolivia gewerkt aan het opzetten van een weefproject voor vrouwen op Isla del Sol.

"Chanka de pollo" Recept voor 6 personen

Mijn favoriete recept is "chanka de pollo". Dit is een soort "kippensoep met speciale groenten". Ik heb dit recept gekozen want ik vind het heel lekker en het is gemakkelijk klaar te maken.

Ingrediënten

12 geschilde aardappelen
12 stukken kip
2 grof gesneden uien
2 wortelen
4 teentjes fijngesneden knoflook
250 gr bosuitjes,
250 gr tuinbonen,
zout, peper, komijn

Bereiding

Breng in 2 liter van water de stukken kip aan de kook samen met de aardappelen en zout en peper naar smaak. Voeg na 10 minuten de grof gesneden uien, wortelen en fijngesneden knoflook toe. Laat dit 30 minuten koken tot de kip en aardappelen gaar zijn. Voeg vervolgens de komijn, de bosuitjes en verse tuinbonen toe. Na 3 minuten is mijn chanka de pollo klaar. Schep de soep in diepe borden en serveer met fijngesneden peterselie erbij.

door Marisabel Pardo

